

ŠTO SE U VRTIĆU RADI...

Ljiljana Vučemilović, zdravstveni voditelj, Dječji vrtić "Sunce", III Poljanice 2, Zagreb

MOGU SAM

(Dio rada na osamostaljivanju djece pri jelu i u održavanju osobne higijene odgojne skupine "Listići". Odgojitelji: Jasenka Podboj, Mirjana Salopek)

Samostalnost djeteta i njegova ovisnost o drugim ljudima u sredini u kojoj odrasta, međusobno se prožimaju. Prvi i neophodni korak ka osamostaljivanju djeteta je stvaranje optimalnih uvjeta za njegov cjelovit razvoj. Stoga su naše zadaće u odnosu na dijete bile usmjerene na osmišljavanje organizacije procesa koji omogućuje da se dijete uspješno snalazi u odnosu na postavljene zahtjeve, te da u jednom poticajnom okruženju stječe pozitivne vještine i navike korisne za uspostavljanje zdravog načina življenja.

Cilj nam je bio podignuti kvalitetu procesa i uspostaviti takvu organizaciju koja u zadanim uvjetima omogućuje zadovoljavanje svih djetetovih potreba. Isto tako, cilj nam je bio i definiranje zadaća svih sudionika procesa, kao i praćenje samostalnosti djece bez obzira na kronološku dob. Odabrali smo mlađu vrtićku skupinu (3-4 god.), iz razloga što djeca te dobi žele aktivno sudjelovati u svim aktivnostima, što je ponekad u neskladu s njihovim mogućnostima. To je razdoblje kad ona postaju previše sigurna u sebe, kad iskušavaju svoje sposobnosti i preko dopuštenih granica, što ih može dovesti u konflikte s okolinom i u opasnost (Razvojne karakteristike djece u 3. i 4. godini života).

Snimanjem inicijalnog stanja (postupak pranja ruku, korištenje wc-a, samostalnost pri obroku), kao i materijalnih uvjeta (opremljenost i funkcionalnost prostora), konstatirali smo da je određeni stupanj kvalitete već postignut, da dio radnji djeca obavljaju samostalno, ali da više pažnje treba posvetiti kvaliteti samog postupka, te cjelokupni proces prilagoditi potrebama svakog pojedinog djeteta.

Zdravstveni voditelj kao koordinator cijelog procesa u suradnji s ostalim sudionicima procesa (ravnatelj, stručni suradnici, roditelji, djete, kuharice, spremačice) aktivno sudjeluje u svim etapama rada. U suradnji s odgojiteljima oblikuje i organizira prostor dnevnog boravka kao i ostale prostore koje koriste djeca, osigurava dovoljno pribora za jelo i ostala potrebna sredstva, organizira rad tehničkog osoblja unutar grupe. Zajedno osmišljavamo suradnju s roditeljima (individualna suradnja, roditeljski sastanci, informiranje putem panoa za roditelje, izrada slikovnih panoa - poster fotografija nakon pojedinih etapa rada, video zapisi).

U suradnji s psihologom izrađuje se upitnik o stupnju usvojenosti vještina djece, te cijeli proces prati video kamerom.

U suradnji s ravnateljem osmišljavaju se materijalni uvjeti (opremljenost i funkcionalnost prostora). Praktične aktivnosti vezane za razvoj samostalnosti djece u konzumiranju obroka, kao i druge poticajne igre, osmišljene situacije i aktivnosti, planirane su u suradnji s pedagogom i odgojiteljima. Praćenjem i analizom ostvarivanja praktičnih aktivnosti vezanih za samostalnost djece (u suradnji s odgojiteljima i

pedagogom), te dobivenih podataka iz upitnika (u suradnji s psihologom), procjenjivali smo stupanj samostalnosti djece u skupini po određenoj potrebi.

U segmentu osamostaljivanja djece pri jelu postignuti su značajni pomaci i u samoj uspješnosti i u podizanju kvalitete postupka.

ŠTO SU NAUČILA DJECA IZ GRUPE LISTIĆI:

- Znamo da u sobi postoji mjesto gdje stoji postavljen stol za doručak
- Znamo da sami možemo uzeti pribor i ponudeni doručak
- Pomažemo drugima u uzimanju doručka
- Magdalena ne jede sendvič, pije samo bijelu kavu, ali zato radi sendvič Dijani, da se ona ne upikne na vilicu
- Znamo gdje odlažemo prljavo suđe
- Znamo da možemo i malo kasnije jesti, ako baš odmah nismo gladni

Mogu sam...

1. uzeti pribor za jelo

2. postaviti ga pravilno na stol
3. poslužiti se krutom hranom
4. natočiti napitak
5. istresti ostatak hrane u za to postavljenu zdjelu

ZAPAŽANJA ODGOJITELJA U PROCESU KONZUMIRANJA OBROKA:

- kontinuiranim radom na osamostaljivanju, djeca znaju što se od njih očekuje, pa je potrebno sve manje intervencija odgojitelja, osobito kod doručka
- vidljivo je da je nekoj djeci i kod kuće omogućeno obavljanje radnji kod obroka (npr. Mislav, 3,8 god., sigurniji je u točenju napitka iz vrča od neke starije djece)
- atmosfera oko konzumiranja obroka postaje ležerna, kako za djecu tako i za odgojitelja
- djeca u takvoj atmosferi postaju uspješnija u obavljanju postavljenih im zadaća, što djeluje poticajno i motivirajuće

U segmentu osamostaljivanja djece u održavanju osobne higijene također su učinjeni značajni

Ja ovo dobro radim! Želiš da i tebi pomognem?

pomaci. Uz osiguranje optimalnih uvjeta u sanitarnom prostoru, te organiziranog korištenja prostora, odgojitelji su poticali djecu na samostalno obavljanje radnji, te ih učili kada i kako izvršiti neku od predviđenih radnji.

TAKO SU DJECA NAUČILA I OVO:

- Znamo da moramo prati ruke prije jela
- Znamo kako pravilno prati ruke sapunom
- Znamo da nije dobro proljevati vodu u kupaonici
- Znamo da treba zatvoriti vodu nakon pranja ruku
- Znamo da možemo uvijek tražiti pomoć ako nešto ne možemo

ZAŠTO PEREMO RUKU?

Klara: Ruke peremo zato da budu čiste, jer je i suđe čisto.

Toni: Ako su ruke prijava, onda ne možeš jesti.

ZAŠTO POD U KUPAONICI NE SMIJE BITI MOKAR?

Tera: Zato jer staneš u lokvu i padneš.

Morena: Da ne bude sudar kad se poskliznemo.

Ja mogu sam...

- Oprati ruke sapunom
- Obrisati ruke - baciti u koš papir
- Otvoriti i zatvoriti vodu
- Obaviti nuždu, povući vodu
- Ponekad mi se žuri igrati ili me treba prijatelj, pa zaboravim...

Iako možemo reći da su djeca u većini ovlađala radnjama za obavljanje osobne higijene, praćenje i pomoć uvijek su potrebni (kako zbog kvalitete samog postupka, tako i zbog sigurnosti djece). Važno je stalno poticati, pomagati i motivirati djecu, kako bi mogla što kvalitetnije ovladati ovim radnjama.

Uloga zdravstvenog voditelja ima iznimnu važnost u dijelu planiranja, provođenja i osiguravanja uvjeta potrebnih za provođenje aktivnosti koje će pridonijeti promišljanju uvjeta za kvalitetan boravak djeteta u vrtiću.

Ruke perem sama!